právo žádati, aby mu vzdálenější příbuzný postoupil poručnictví, ve které se sám uvázal, třeba mu bylo zabráněno jakkoli, aby se dříve hlásil.

8. Byla-li matka nebo bratr nedospělého sami nezletilými v čas, kdy mu zřízen byl poručník, mohou sami žádati za poručnictví, jakmile plnoletosti dosáhnou.

9. Povolal-li soud k poručnictví osobu nepříbuznou, může se každý příbuzný hlásiti do roka o svěření poručnictví (§§ 258 a 259 o. o. z.).

XII. Propuštění poručníka nastává:

1. z povinnosti úřední:

a) následkem správy povinnostem se příčící,

b) následkem zákonného důvodu vylučovacího (§ 254 o. o. z.);

2. k žádosti poručníkově, uvádí-li důvod po zákonu jej úřadu toho osvobozující;

3. provdá-li se nezletilá, záleží na posouzení soudu, má-li býti opatrovnictví postoupeno manželovi (§ 175 o. o. z.). Poručník může zpravidla složiti poručnictví toliko na konci roku poručenského, když byl jeho nástupce správu jmění řádně přejal. Soud může mu však poručenství odníti, shledá-li, že je to v zájmu osoby nebo jmění poručencova (§ 261 o. o. z.).

XIII. Právo trestní.

1. Týrá-li poručník nezletilého tak, že utrpěti by mohl škodu na těle, potrestán býti má pro přestupek proti bezpečnosti tělesné (§ 413 tr. z.), při čemž se předpokládá, že týrání stalo se u výkonu práva kázně (rozh. ze dne 8. ledna 1881 č. 11949 sb. č. 303), ježto by jinak nastoupil trest dodle § 411 tr. z. Utrpí-li nezletilec těžké poškození na těle, jest čin ten potrestati jako zločin dle § 452 tr. z. (rozh. ze dne 14. května 1891, č. 2144, sb. č. 1430). Je-li poručník potrestán pro zlé nakládání svým poručencem, má býti ihned sesazen z poručnictví; zastával-li úřad svůj ku skutečnému prospěchu, má býti poručníku udělena přísná soudní důtka, při bezplatném poručnictví potrestán býti má vězením od jednoho týdne do jednoho měsíce. Dopustí-li se poručník zlého nakládání opětně při jiném poručenci, nebo naskytnou-li se i při prvním nakládání okolnosti § 415 tr. z. (zpětnost [recidiva], těžké týrání, obava dalšího nebezpečí), jest poručník takový na dále k poručnictví neschopným, a vedle toho nastupuje i trest od jednoho týdne do 3 měsíců (§§ 417, 418, 415 a 416 tr. z.).

2. Unese-li kdo lstivě nebo násilně poručníku jeho poručence, dopouští se zločinu veřejného násilí spáchaného únosem (§ 96 tr. z.).

3. Poručník dopouští se zločinu svádění ke smilstvu, svádí-li svého poručence ku páchání nebo trpění smilného jednání (§ 132 tr. z.).

4. Kuplířství tresce se jako zločin na poručníkovi, dopustí-li se ho na svém poručenci.

5. Útoky na dobré jméno zemřelého poručníka může poručenec odraziti na ochranu památky někdejšího poručníka svého jsa oprávněn stíhati takové útoky žalobou trestní pro urážku na cti (§ 495 tr. z.).

Pořad knihovní.

I. Určení knihovního pořadu.

Pořad knihovního zápisu řídí se dle § 66 jedn. ř. okamžikem, kdy žádost knihovního soudu došla. Čas dojití poznamená se na každé žádosti knihovní dle hodin a minut.

Postoupil-li vlastník touž nemovitost dvěma rozličným osobám, připadne tomu, kdo dříve žádal za knihovní vklad (§ 440 o. o. z.). Dle

§ 440 o. o. z. neškodí, že nabyvatel, který za knihovní vklad svého práva žádá, o tom ví, že táž věc již dříve někomu jinému postoupena byla (rozh. ze dne 23. října 1873 č. 8489 sb. 5114, rep nál. 59); jen když druhý kupec lstivě jednal, může dřívější kupec převodu vlastnictví odporovati (rozh. ze dne 7. listopadu 1883 č. 11.280, sb. 9641).

II. Stejný knihovní pořad více zápisů.

Došlo-li současně několik žádostí a stalo-li se dle toho několik zápisů, jsou tyto co do pořadu sobě rovny (§ 29 kn. z. odst. 2). Týkají-li se tyto současně došlé žádosti téhož těla knihovního, budiž při každém zápisu jakož i na každé žádosti výslovně poznamenáno, že žádosti ty došly současně (§ 103 kn. ř., § 66 jedn. ř.). Za podání současně došlá pokládají se podání, která v úředních hodinách došla toutéž poštou, dále podání současně do podatelny donesená, jakož i všechna podání, která dojdou mimo hodiny úřední (§ 66 jedn. ř.).

Důsledkem současnosti více práv zástavních jest, že při realisaci nemůže žádný zástavní věřitel dovolávati se přednosti před ostatními. (Viz čl. Konkurence knihovního pořadí.)

III. Postoupení přednosti.

Každý hypotekární věřitel může postoupiti přednosť hypotekární pohledávce současně nebo později zapsané před svou hypotekární pohledávkou. Tím nejsou však práva a pořad ostatních věřitelů dotknuta, poněvadž smlouvami dvou nebo více osob práva třetích, kteří na smlouvách těch účastenství neměli, zásadně dotknuta býti nemohou. Postoupení přednosti nutně předpokládá, že hypotekární pohledávka, před kterou se pořad postupuje platně pozůstává. Neboť, ač právo zástavní i když pohledávka zaplacena byla, pokud vymazáno není, trvá dále (§ 409 o. o. z.), přece sluší souditi hledíc k § 30 kn. z, který stanoví, že postoupením přednosti práva ostatních věřitelů dotknuta býti nesmí, že by byla práva osob třetích citelně porušena, kdyby bylo dovoleno pohledávce po právu již nepozůstávající posavadní její pořad zachovati aneb tento zadnějšímu věřiteli postoupiti. Jinak rozh. ze dne 29. května 1889, jež zadnějšímu věřiteli postoupenou přednosť proto zachovává, poněvadž právo zástavní v knihách ještě vymazáno není, ač pohledávka, pro kterou bylo zřízeno, pominula. Při tom dlužno uvážiti, že by v případě nepoctivosti (malae fidei), kde oběma stranám — i tomu, kdo přednosť postoupil i jeho kontrahentovi — známo bylo, že pohledávka již pominula, příležitosť se poskytla ostatní věřitele zkrátiti, což se patrně příčí smyslu i duchu § 30 kn. z.

IV. Poznámka knihovní přednosti.

Vlastník může žádati za knihovní poznámku, že chce svou nemovitost prodati, nebo zápůjčkou, jejíž výši třeba udati, obtížiti, aby tím založil knihovní pořad běžící od podání této žádosti pro ona práva, jež následkem zmíněných jednání do knih budou zapsána (§ 53 kn. z.). Vzájemný pořad více zápůjček, které na základě této knihovní poznámky, ne však současně učiněny a vtěleny byly, řídí se dle § 29 kn. z. (rozh. ze dne 25. srpna 1880 č. 9361, sb. 8073. Ostatně viz čl. Poznámka knihovní).

V. Pořad hypoteky simultání.

Pro pořad hypotéky simultání rozhodnou je při každém jednotlivém knihovním tělese doba, kdy žádosť za povolení zápisu soudu knihovního, v jehož knihách byl zápis vykonán, došla (§ 110 kn. z.).

VI. Pořad pohledávek proti železnicím.

Závady a práva při vyšetřování pozemků železničních zjištěná nebo později s přivolením správy státní zřízená mají přednosť před právem zástavním, jež bylo nabyto ke knihovní jednotě v některé vložce železniční zapsané. Tuto přednosť mají dotčené závady a práva i tehdá, když v době, kdy se právu zástavnímu platnosť zjednala, zapsány ještě nebyly.

Jde-li o upotřebení příjmů sekvestrací neb dražbou docílených aneb má-li se rozděliti cena, která se utržila prodejem v konkursu předsevzatým, mají přednost pohledávky vzniklé výlohami provozovacími (tudíž výlohami jichž žádá řádné provozování) podobně jako pohledávky zakládající se v závazcích ze vzájemného zúčtování (tudíž v obnosech, jež následkem vzájemného styku veřejných ústavů dopravních pro jiný ústav byly vybrány) před pohledávkami hypotečními do některé vložky železniční zapsanými. Pokud se týče pořadu prioritních železničních obligací, přísluší majitelům jich právo zástavní ke všem nemovitostem co záruka daným, pokud ony v době, kdy se žádalo za zápis knihovní práva zástavného, byly v držení podnikatelstva. Ohledně nemovitostí, k nimž práva zástavní zápisem knihovním nabyti nelze, poněvadž kníh takových tu není, rozhodna je doba, kdy právo zástavní jiným řádným způsobem k nemovitostem těm nabyto bylo. Pořad několika práv zástavních na základě dotčených předpisů nabytých řídí se dobou daného zjištění, ač nebyl-li v době vzniku dluhu jiný poměr pořadu stanoven (§§ 46, 47 a 48 zák. ze dne 19. května 1874 č. 70 ř. z. o zakládání knih železničních). (Ostatně viz čl. Dráhy.)

Pořad věřitelů konkursních viz Konkurs, Nároky věřitelů konkursních a Podstata konkursní.

Pořádek veřejný. (Zločin rušení veřejného pořádku.)

I. Pojem.

Tento zločin pojímá v sobě několik druhů;

1. dopouští se ho: kdo ruší pořádek

a) veřejně, t. j. tím způsobem, že čin mohl být pozorován od úplně neurčitých osob (nál. kas. dv. ze dne 4. května 1885, sb. č. 783) nebo před více lidmi, kteří však nemusí býti současně přítomni (nál. kas. str. ze dne 23. března 1891, sb. č. 1431), nebo v tiskopisech, rozšířených spisech nebo vyobrazeních;

b) snaží se ponuknouti k opovržení nebo nenávisti k osobě císařově, proti jednotnému svazku státnímu císařství, proti formě vládní, správě státní nebo proti ústavě říšské (čl. II. zák. ze dne 17. února 1862 č. 8 ř. z. z r. 1863), nebo

c) vyzývá, podněcuje nebo svésti hledí k neposlušnosti, vzepření se neb odporu proti zákonům, nařízením, nálezům neb opatřením soudů nebo jiných veřejných úřadů nebo k odepření daní nebo dávek uložených k účelům veřejným (viz čl. Pobuřování).

2. Téhož zločinu se dopouští, kdo snaží se založiti spolčení nebo svésti hledí jiné k účastenství při něm nebo sám jakýmkoli způsobem se účastní takového spolčení, které si za účel vytklo některou činnost v odst. I. lit. *a*, *b* označenou. Trest zločinů pod č. 1, 2 vytčených jest těžký žalář od 1—5 let (§ 65 tr. z.).

3. Zločinu rušení veřejného pořádku se však dopouští i ten, kdo (ať v tuzemsku nebo v cizozemsku — srv. rozh. min. sprav. ze dne 12. září